

**ผลของสื่อวีดิทัศน์การเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการ
ต่อการเผยแพร่ความรู้ : กรณีศึกษาสถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**

วิทวัส ยุทธโกศา^{1*} และ ไพฑูรย์ ศรีฟ้า²

¹ นักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

² อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

***ผู้ประพันธ์บรรณกิจ : withawat.y@ku.ac.th**

บทคัดย่อ

วันที่รับบทความ : งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการเพื่อการเผยแพร่ความรู้ และเพื่อเปรียบเทียบผลและความพึงพอใจของผู้ที่สนใจงานวิจัยด้านการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการ กรณีศึกษาสถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลสื่อและการเผยแพร่ของสถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และพัฒนาสื่อ จากนั้นประเมินคุณภาพสื่อ ปรับปรุง และทดสอบด้วยเครื่องมือแบบประเมินและแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 107 คน โดยการสุ่มแบบบังเอิญ

วันที่แก้ไขบทความ :

วันที่ตอบรับบทความ :

วันที่เผยแพร่ (Online) :

8 พฤษภาคม 2567

วันที่แก้ไขบทความ :

16 มิถุนายน 2567

วันที่ตอบรับบทความ :

19 มิถุนายน 2567

วันที่เผยแพร่ (Online) :

27 มิถุนายน 2567

ผลการวิจัย พบว่า 1) สื่อวีดิทัศน์เรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการเพื่อการเผยแพร่ความรู้ สถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กลุ่มเป้าหมายประเมินระดับคุณภาพด้านการรับรู้เนื้อหาอยู่ในระดับดีมาก ($M = 4.50$) ด้านเทคนิคการผลิตในระดับดีมาก ($M = 4.57$) และด้านภาพรวมในระดับดีมาก ($M = 4.50$) 2) ผลคะแนนความรู้ความเข้าใจการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการของผู้รับชมสื่อมีผลเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 63.12 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนรับชมสื่อและหลังการรับชมสื่อ มีค่าเป็น $M = 10.09$ และ $M = 17.78$ ตามลำดับ และ 3) กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจที่มีต่อสื่อ ในด้านเทคนิคการผลิตสื่อระดับพึงพอใจมาก ($M = 4.23$) และสื่อมีประโยชน์ต่อการศึกษาในระดับพึงพอใจมาก ($M = 4.42$) ผลการวิจัยครั้งนี้จึงสามารถส่งเสริมการเผยแพร่และให้ความรู้ผลงานวิจัยของสถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : สื่อวีดิทัศน์, การเลี้ยงสัตว์น้ำ, การเลี้ยงสัตว์น้ำเชิงบูรณาการ,
สถานีวิจัยประมงศรีราชา

The Effects of Integrated Aquaculture Video Media on Knowledge Dissemination: A Case Study of the Sriracha Fisheries Research Station, Faculty of Fisheries, Kasetsart University

Witthawat Yutthagosa^{1*} and Paitoon Srifa²

¹ Student, Faculty of Education, Kasetsart University

² Lecturer, Faculty of Education, Kasetsart University

*Corresponding Author: witthawat.y@ku.ac.th

Abstract

Received:

May 8, 2024

Revised:

June 16, 2024

Accepted:

June 19, 2024

Available Online:

June 27, 2024

The purposes of this research were to develop integrated aquaculture video media for knowledge dissemination and to compare the results and satisfaction of the sample interested in the research of integrated aquaculture: a case study of the Sriracha Fisheries Research Station, Faculty of Fisheries, Kasetsart University. The survey was conducted on media information and knowledge dissemination at the Sriracha Fisheries Research Station, Faculty of Fisheries, Kasetsart University, and media development. Then, the media quality was assessed, improved, and tested with an assessment tool and questionnaire on an accidental random sample of 107 people.

The results showed that: 1) video media on integrated aquaculture for knowledge dissemination of the Sriracha Fisheries Research Station, Faculty of Fisheries, Kasetsart University; the sample had very good level of content perception ($M = 4.50$), very good production techniques ($M = 4.57$), and very good overall ($M = 4.50$). 2) The understanding average in integrated aquaculture of the target audience after viewing was higher than before viewing at 63.12%, which revealed the average score before and after watching of 10.09 and 17.78, respectively. 3) The target audiences express satisfaction with the media, indicating a high level of satisfaction in technical media production ($M = 4.23$), and a high level of satisfaction in the media's educational value ($M = 4.42$). Therefore, the results of this research can promote the dissemination and knowledge of the research content of Sriracha Fisheries Research Station, Faculty of Fisheries, Kasetsart University, more effectively.

Keywords: Video Media, Aquaculture, Integrated Aquaculture, Sriracha Fisheries Research Station

บทนำ

สถานีวิจัยประมงศรีราชา เปิดให้บริการและเริ่มดำเนินงานในปี พ.ศ. 2503 ภายใต้การควบคุมดูแลโดยคณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสถานที่ให้การสนับสนุนและการวิจัยทางด้านประมงแก่ชาวประมง นักวิจัย นิสิต นักศึกษา และผู้ที่สนใจในการพัฒนาและรักษาสัตว์น้ำในพื้นน้ำที่ศรีราชาและบริเวณชลลบุรี รวมทั้งมีบทบาทเป็นส่วนหนึ่งของกรมประมง กระทรวงทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐบาลประเทศไทยที่รับผิดชอบในการจัดการทรัพยากรทางทะเลและการพัฒนาอุตสาหกรรมประมงในประเทศไทย โดยสถานีวิจัยประมงศรีราชามีประสิทธิภาพและความเชี่ยวชาญในการดำเนินงานวิจัยทางประมงมายาวนาน โดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือ การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลทางทะเลเพื่อเสริมสร้างการจัดการทรัพยากรประมงให้มีประสิทธิภาพ โดยการศึกษาและวิจัยนี้สามารถช่วยให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการและพฤติกรรมของสัตว์น้ำที่อาศัยอยู่ในทะเล และการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางทะเล ซึ่งเป็นประโยชน์สำคัญในการวางแผนการจัดการทรัพยากรประมงให้เป็นไปตามหลักการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและยั่งยืน นอกจากนี้ การศึกษาและวิจัยทางวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมทางทะเลแล้ว สถานีวิจัยประมงศรีราชายังมีบทบาทในการส่งเสริมการฝึกอบรมและสอนวิทยาศาสตร์ทางประมงให้แก่ชาวประมงและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ ซึ่งช่วยเสริมสร้างความร่วมมือทางวิชาการและการพัฒนาประมงในภูมิภาค

ปัจจุบันสถานีวิจัยประมงศรีราชา โดยคณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีพันธกิจดำเนินการวิจัย การสำรวจ และการเพาะขยายพันธุ์สัตว์น้ำทางทะเลในหลากหลายมิติบริเวณอ่าวศรีราชา จังหวัดชลบุรี ได้แก่ 1) การเลี้ยงหอยแมลงภู่น้ำจืดแบบแพเชือก 2) งานเรือสำรวจวิจัยเกษตรศาสตร์ 1 3) งานเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำบนฝั่ง เช่น ปลาการ์ตูน พูม่า หอยชักตีน และปลิงทะเล และ 4) การเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการบริเวณอ่าวศรีราชา ซึ่งจากพันธกิจที่สำคัญดังกล่าว เป็นผลให้สถานีวิจัยประมงศรีราชา นับเป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษาและวิจัย รวมถึงมีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่ความรู้และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงชีวภาพทางทะเลที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทย

การเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการ (Integrated-blending aquaculture) บริเวณอ่าวศรีราชา คือ การเลี้ยงสัตว์น้ำร่วมกันแบบผสมผสานโดยมุ่งหวังให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งในปัจจุบันประกอบด้วยสัตว์และพืชทางทะเล ได้แก่ ปลาเศรษฐกิจ สาหร่ายทะเล หอยแมลงภู่น้ำจืด และปลิงทะเล โดยการศึกษาอัตราการเจริญเติบโตควบคู่กับการถ่ายทอดห่วงโซ่อาหารและปัจจัยสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ร่วมกันอย่างยั่งยืน นำไปสู่การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เชื่อมโยงกับความสัมพันธ์ทั้งในด้านมูลค่าของสัตว์น้ำ คุณภาพสิ่งแวดล้อมในลักษณะความเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน และได้ผลผลิตที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้นจากกระบวนการแบบผสมผสาน รวมถึงการพัฒนากระบวนการเลี้ยงและการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาประยุกต์ใช้เพื่อยกระดับการเลี้ยงเพื่อเป็นทางเลือกใหม่ในการประกอบอาชีพของชาวประมง ตลอดจนเป็นศูนย์เรียนรู้และพื้นที่ต้นแบบเพื่อการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่กลุ่มชุมชนเป้าหมาย จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญประจำสถานีและผู้เยี่ยมชมพบว่า ปัจจุบันงานวิจัยด้านการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการของสถานีวิจัยประมงศรีราชา ได้รับความสนใจเป็นอย่างมากจากวงวิชาการและประชาชนทั่วไป โดยได้รับการติดต่อสอบถาม ข้อมูลด้านการวิจัย การขอเข้าชม รวมถึงการศึกษางานวิจัยของสถานีเพื่อการศึกษา เผยแพร่ และเรียนรู้เชิงบูรณาการอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับข้อมูลจากเว็บไซต์กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ปี พ.ศ. 2565 รายงานว่า ฐานข้อมูลงานวิจัยด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำนับเป็นหนึ่งในกลุ่มงานวิจัยที่ได้รับความสนใจจากนิสิต นักศึกษา นักวิจัย และประชาชนอย่างต่อเนื่องและเป็นจำนวนมาก ข้อมูลการสืบค้นงานวิจัยผ่านเว็บไซต์กรมประมงในปี พ.ศ. 2565 พบว่า มีจำนวนมากถึง 5.62 ล้านครั้ง

ซึ่งหากพิจารณาเป็นราย IP (Internet Protocol) พบว่า มีจำนวนมากกว่า 1.07 ล้าน IP (กรมประมง, 2566) นอกจากนั้น การสำรวจเบื้องต้นด้วยแบบสอบถามและการเปิดรับข้อเสนอแนะจากผู้เยี่ยมชมในปี พ.ศ. 2566 ยังพบว่า ผู้ที่เยี่ยมชมทุกท่านอยากให้สถานีพัฒนาสื่อการเรียนรู้เพื่อถ่ายทอด ประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ได้อย่างทั่วถึงได้ดียิ่งขึ้นผ่านช่องทางที่เหมาะสมของสถานี เช่น เว็บไซต์ และเฟซบุ๊ก (Facebook) เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันสถานีวิจัยประมงศรีราชา มีช่องทางเผยแพร่สื่อเพียงเว็บไซต์ และเฟซบุ๊ก (Facebook) ที่รวบรวมข้อมูลเชิงสถิติและรายละเอียดกิจกรรมของสถานี ในรูปแบบของสื่อภาพนิ่ง และรายงานเท่านั้น ขณะที่สื่อสิ่งพิมพ์ถูกผลิตขึ้นเพิ่มเติมแบบสรุปย่อในลักษณะของสรุปย่อ แผ่นปลิว หรือแผ่นพับเพื่อการให้ข้อมูลสั้น ๆ และการประชาสัมพันธ์เท่านั้นซึ่งยังขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากประกอบไปด้วยไฟล์รายงาน และข้อมูลเชิงสถิติซึ่งไม่ได้รับความสนใจ และไม่ได้รับการตอบรับจากกลุ่มเป้าหมายซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป สอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติชัย ศรีฟ้า, ดลพร ศรีฟ้า, ณัฐภูมิ สิงห์หนองสง, และเจตน์จันทร์ เกตุสุข (2563) ที่พบว่า ภาพยนตร์สารคดีรูปแบบความเป็นจริงเสมือนสามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเล (แบบได้นำ) ได้ดียิ่งขึ้นอย่างมากเมื่อเปรียบเทียบกับช่องทางการนำเสนอที่มีเพียงข้อมูลและรูปภาพเท่านั้น รวมถึงยังสร้างคุณค่าแก่การอนุรักษ์ทรัพยากรและเกิดกระแสการอนุรักษ์มรดกทางประวัติศาสตร์ทางทะเลได้เป็นอย่างดี งานวิจัยของจิตรกร ผดุง, สนิภรณ์ วัฒนจินดา, และมนต์ชัย น้อยคำสิน (2563) ยังพบว่าสื่อวีดิทัศน์ที่มีเนื้อหาและความยาวที่เหมาะสม ยังมีส่วนช่วยในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ได้เป็นอย่างดี

จากข้อมูลข้างต้น จะพบช่องว่างของการนำเสนอสื่อที่มีข้อมูลเชิงวิชาการแก่กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นกลุ่มวัยรุ่นเป็นส่วนใหญ่ ที่ต้องการทราบข้อมูลเบื้องต้นจากสื่อที่น่าสนใจและเข้าใจได้ง่ายเพื่อการตัดสินใจค้นหาเชิงลึก สามารถให้ความรู้ทั่วไปแก่ประชาชนทุกระดับได้ รวมถึงยังสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่สถานีสื่อประเภทวีดิทัศน์ที่มีความยาวเหมาะสม ประกอบด้วยภาพเคลื่อนไหว เสียง และข้อมูลที่กระชับจึงเป็นสมมติฐานที่น่าสนใจในการพัฒนา ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการ โดยมุ่งหวังเพื่อใช้เป็นสื่อในการเผยแพร่ความรู้ ถ่ายทอด และส่งเสริมกิจกรรมของสถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รวมถึงสอดแทรกการประชาสัมพันธ์สถานี ให้เป็นที่รู้จักให้แพร่หลายแก่กลุ่มเป้าหมายตามวัตถุประสงค์และพันธกิจของสถานี นอกจากนั้นยังมุ่งหวังว่า สื่อที่พัฒนาขึ้นจะเป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงเชิงมิติระหว่างภาครัฐที่พัฒนาองค์ความรู้กับภาคเอกชน ภาคสังคม และภาคประชาคมวิจัยให้เกิดความยั่งยืนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสืบเนื่องต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการ : กรณีศึกษาสถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นิยามศัพท์

สื่อวีดิทัศน์ หมายถึง การเล่าเรื่อง โดยใช้ภาพเคลื่อนไหวทำหน้าที่หลักในการนำเสนอเนื้อเรื่องหรือเรื่องราวต่าง ๆ มีเสียงเข้ามาช่วยเสริมในส่วนของภาพเพื่อสื่อความหมาย สร้างความเข้าใจ สร้างความรู้สึกใกล้ชิดกับผู้ชม

การเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการ หมายถึง การเลี้ยงสัตว์น้ำโดยหลักนิเวศน์วิทยาและชีวทางทะเลแบบผสมผสานโดยคำนึงถึงระบบวัฏจักรห่วงโซ่อาหารและสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการเพื่อให้เกิดประโยชน์ทางธรรมชาติและการอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล

ผลงานวิจัยสถานีวิจัยประมงศรีราชา หมายถึง ผลผลิตทางวิชาการที่สถานีวิจัยประมงศรีราชาได้ทำการศึกษาและสำรวจความรู้ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเพาะพันธุ์และอนุรักษพันธุ์ทางทะเล เพื่อสร้างความเข้าใจและสร้างความรู้ใหม่ ผลงานวิจัยมักเป็นการสร้างแนวทางใหม่ เพื่อการแก้ปัญหาทั้งเชิงพื้นที่และเชิงนโยบาย รวมถึงการพัฒนาความรู้เพื่อการเผยแพร่และถ่ายทอดสู่ชุมชน

ความคิดเห็นของผู้ที่สนใจในผลงานวิจัย หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของผู้ที่สนใจในผลงานวิจัยเรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการที่มีต่อสื่อวีดิทัศน์ สร้างแรงจูงใจหรือการตัดสินใจ ความพึงพอใจที่มีต่อสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเผยแพร่ความรู้ของสถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ระดับที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการรับชมสื่อวีดิทัศน์ของกลุ่มตัวอย่างเปรียบเทียบกับคะแนนที่เพิ่มจากคะแนนการทดสอบก่อนรับชมสื่อกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังรับชมสื่อและคะแนนเต็ม หรือคะแนนสูงสุดกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนการรับชมสื่อ เมื่อมีการประเมินสื่อที่ผลิตขึ้น

ผลสัมฤทธิ์ทางการรับชมสื่อวีดิทัศน์ หมายถึง ระดับคะแนนที่แสดงถึงความรู้ ความเข้าใจด้านเนื้อหาเรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการ สถานีวิจัยประมงศรีราชา จากการเผยแพร่ทางสื่อออนไลน์ ซึ่งเป็นคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการรับชมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 20 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาภายในสื่อวีดิทัศน์ที่มาจากการพัฒนาเพื่อการเผยแพร่องค์ความรู้

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เรื่อง การเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการเพื่อการเผยแพร่ความรู้และส่งเสริมการสถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียน นักศึกษา นักวิชาการ และประชาชนทั่วไปผู้ที่สนใจผลงานวิจัยการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการ สถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่มีต่อสื่อวีดิทัศน์ ในช่วง 1 เมษายน – 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2566

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ที่มีความสนใจในผลงานวิจัยและกิจกรรมของสถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่ติดต่อมายังสถานี และ/หรือ ขอเข้าเยี่ยมชมดูงาน ศึกษา หรือทำกิจกรรมโดยเสนอแบบประเมินผ่าน Google Form จำนวน 107 คน โดยการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental sampling)

3. ระยะเวลาในการวิจัยช่วงวันที่ 1 เมษายน – 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2566

4. การรับชมสื่อ ดำเนินการ 2 รูปแบบ ดังนี้

(1) นักเรียน นักศึกษา และนักวิชาการ รับชมโดยอาสาสมัครเปิดรับชมสื่อผ่านห้องที่สร้างไว้เพื่อนำเสนอสื่อโดยเฉพาะ

(2) ประชาชนทั่วไป เข้ารับชมสื่อโดยสมัครใจผ่านจอวีดิทัศน์ประชาสัมพันธ์ ณ สถานีวิจัย หรือเปิดรับชมโดยอิสระจากเว็บไซต์และเฟซบุ๊ก (Facebook) ของสถานีวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยนี้จะทำให้ได้สื่อซึ่งจะมีประโยชน์ในการเผยแพร่ความรู้ ถ่ายทอด และส่งเสริมกิจกรรมของสถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รวมถึงการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสถาบันให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับสื่อวีดิทัศน์

ปัจจุบันวีดิทัศน์เป็นองค์ประกอบหนึ่งของหน่วยงาน และชีวิตประจำวันของบุคคลทุกคน ภาพ ทุกภาพ เรื่องทุกเรื่องจากสื่อวีดิทัศน์มีอิทธิพลต่อทัศนคติ ความเชื่อ ความรู้สึกรู้สีกคิดของบุคคลทั่วไป เนื่องจากการบริการถึงบ้าน บางรายการใช้กลยุทธ์ทางการตลาดและจิตวิทยา บางโฆษณาใช้การนำเสนอซ้ำบ่อยครั้ง ทำให้ผู้ดูจำติดตาประทับใจ และเปลี่ยนแปลงตามสื่อนั้น ๆ โดยไม่รู้ตัว ทำให้วีดิทัศน์เป็นสื่อที่ให้ภาพและเสียงได้สมจริง โดยใช้เครื่องรับวีดิทัศน์เป็นช่องทางสื่อสาร ภาพ และการแสดงต่าง ๆ สามารถใช้กล้องบันทึกได้ง่ายเสมือนภาพถ่าย แต่ที่เหนือกว่าภาพถ่าย คือ การนำเสนอภาพที่บันทึกจากกล้องวีดิทัศน์นั้น มีการเคลื่อนไหวได้อย่างเป็นธรรมชาติ วีดิทัศน์ในปัจจุบันเป็นสื่ออีกชนิดหนึ่งซึ่งถูกนำมาใช้ในการท่องเที่ยว เนื่องจากวีดิทัศน์เป็นอุปกรณ์ที่สามารถบันทึกภาพและเสียงไว้ได้พร้อมกัน สามารถแก้ไขและบันทึกลงใหม่ได้ อีกทั้ง สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ทันที โดยผู้ชมดูภาพซ้ำและภาพเร็วได้ตามความต้องการ

เทคโนโลยีสื่อวีดิทัศน์สมัยใหม่และปัจจัยส่งเสริมที่เกี่ยวข้อง

เทคโนโลยีสื่อวีดิทัศน์เป็นส่วนสำคัญของอุตสาหกรรมสื่อและความบันเทิงในปัจจุบัน โดยมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในช่วงปีหลังจากปี พ.ศ. 2561-2563 ด้วยการเป็นที่นิยมของการส่งสัญญาณภาพและเสียงได้รับการปรับปรุงเพื่อให้มีความคมชัดและความละเอียดสูงมากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาเทคโนโลยีการสตรีมมิง (Streaming) ที่ช่วยให้ผู้ชมสามารถรับชมเนื้อหาผ่านอินเทอร์เน็ตได้อย่างสะดวกสบาย ดังนั้น ต่อไปนี้เป็นรายงานเกี่ยวกับเทคโนโลยีสื่อวีดิทัศน์ที่เป็นปัจจัยส่งเสริมให้เทคโนโลยีวีดิทัศน์เติบโตอย่างต่อเนื่อง มีปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1) เทคโนโลยีการสตรีมมิง (Streaming technology) การสตรีมมิงเป็นวิธีการถ่ายทอดข้อมูลหรือเนื้อหาผ่านอินเทอร์เน็ตโดยตรง ในปัจจุบันพบว่าสตรีมมิงได้รับความนิยมอย่างมาก โดยบริการสตรีมมิงที่มีผู้ใช้มากที่สุดคือ Netflix, YouTube, Amazon, Prime Video, และ Disney+ เทคโนโลยีการสตรีมมิงช่วยเพิ่มความสะดวกสบายให้กับผู้ชมที่สามารถรับชมภาพยนตร์ รายการทีวี และเนื้อหาอื่น ๆ ได้ตลอดเวลาและที่ใดก็ได้ที่มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาเทคโนโลยีการสตรีมมิงที่มีความคมชัดสูงขึ้น เช่น 4K Ultra HD และการรองรับระบบเสียงที่มีคุณภาพสูง เช่น Dolby, Atmos และ DTS:X เพื่อประสบการณ์การรับชมที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น

2) การทำซับไตเติล (Subtitle) การทำซับไตเติลเป็นส่วนสำคัญในการสื่อสารและการเรียนรู้ผ่านสื่อวีดิทัศน์ ในปัจจุบัน มีการพัฒนาเทคโนโลยีและเครื่องมือที่ช่วยให้การทำซับไตเติลเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีคุณภาพสูงขึ้น แพลตฟอร์มต่าง ๆ เช่น Netflix และ YouTube ได้มีการรองรับฟังก์ชันทำซับไตเติลในหลายภาษาเพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ชมที่ต้องการรับชมเนื้อหาภาษาต่าง ๆ ซับไตเติลยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการศึกษาและการเรียนรู้ เนื่องจากสามารถใช้ซับไตเติลในการเรียนรู้ภาษาต่าง ๆ หรือเรื่องราวทางการศึกษาได้

3) เทคโนโลยีการเชื่อมต่อ (Connectivity technology) เทคโนโลยีการเชื่อมต่อเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้ผู้คนสามารถเข้าถึงเนื้อหาสื่อวีดิทัศน์ได้ ในปัจจุบันมีการพัฒนาเทคโนโลยีการเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและความเร็วเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เพิ่มขึ้น เช่น การติดตั้งระบบเน็ตเวิร์กความเร็วสูง (Fiber optic) ให้ถึงบ้าน และเทคโนโลยีการเชื่อมต่อไร้สาย (Wireless connectivity) เช่น Wi-Fi ที่มีความเร็วสูง ทำให้ผู้ชมสามารถรับชมเนื้อหาผ่านอุปกรณ์ที่เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตได้โดยสะดวกและเร็วยิ่งขึ้น

4) เทคโนโลยีสื่อวีดิทัศน์เป็นสิ่งสำคัญในการเปลี่ยนแปลงวงการสื่อและความบันเทิง และมีผลกระทบในการเรียนรู้และการบริโภคเนื้อหาในปัจจุบัน ดังนั้น เทคโนโลยีด้านนี้คาดว่าจะยังคงพัฒนาต่อไปเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในการเข้าถึงเนื้อหาที่มีคุณภาพสูงและการเรียนรู้ที่หลากหลายมากยิ่งขึ้นในอนาคต

กระบวนการผลิตสื่อวีดิทัศน์เพื่อการประชาสัมพันธ์

สื่อที่นิยมใช้ในงานประชาสัมพันธ์มากกว่าสื่ออื่นใดในปัจจุบันนี้ คือ สื่อวีดิทัศน์หรือวิดีโอ เป็นการนำเอาโทรทัศน์หรือเนื้อหาทางวิชาการ นโยบาย การประมวลกิจกรรมการดำเนินงานมาจัดทำเป็นรายการสั้น ๆ ใช้เป็นสื่อเพื่อการนำเสนอ การอธิบาย การสอน หรือเพื่อจุดประสงค์ใดจุดประสงค์หนึ่งตามความต้องการของผู้ผลิต วีดิทัศน์เป็นผลผลิตที่เกิดจากกระบวนการทำงานอย่างมีระบบของคณะทำงาน ซึ่งจะเรียกเป็นผู้ผลิต หน่วยผลิต ฝ่ายผลิต หรือบริษัทผลิตรายการ (Production house) เพื่อให้ได้มาซึ่งงานวีดิทัศน์ตามความประสงค์ของงานหรือองค์กร กระบวนการดังกล่าวเรียกเป็นกระบวนการผลิตรายการซึ่งมีเทคนิคขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ก่อนการผลิตรายการวีดิทัศน์ผู้ผลิตจำเป็นต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการวางแผนการผลิต การเตรียมการผลิต การใช้วัสดุอุปกรณ์ในการผลิต และการประเมินผลการผลิตรายการ สามารถสรุปเป็นขั้นตอนของการผลิตรายการวีดิทัศน์ได้ 3 ขั้นตอน (3P) ดังนี้ (ณัฐศรีณย์ ทฤษฎีคุณ, ณัฐพร โกศัยกานนท์, สมภาศ สุขชนะ, และธีรวัฒน์ รัตนประภาเมธีรัฐ, 2566)

1) ขั้นตอนเตรียมการผลิต (Pre-Production)

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากก่อนเริ่มทำการผลิตรายการ ได้แก่ การเตรียมข้อมูล การกำหนดหรือการวางแผนเค้าโครงเรื่อง การประสานงานกองถ่ายในสถานที่ถ่ายทำ การประชุมวางแผนการผลิต การเขียนสคริปต์ การจัดเตรียมวัสดุและอุปกรณ์การถ่ายทำ อุปกรณ์การบันทึกเสียง ห้องบันทึกเสียง ห้องตัดต่อ กล้องวิดีโอถ่ายทำ อุปกรณ์ประกอบฉาก อุปกรณ์แสง การเตรียมตัวผู้ดำเนินรายการ ผู้ร่วมรายการ ทีมงานทุกฝ่าย การเดินทาง อาหาร ที่พัก ฯลฯ

2) ขั้นตอนการผลิต (Production)

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการดำเนินการถ่ายทำตามเส้นเรื่องหรือบทตามสคริปต์ ทีมงานผู้ผลิต ได้แก่ ผู้กำกับ ช่างภาพ ช่างไฟ ช่างเทคนิคเสียง ช่างศิลป์ และทีมงานจะทำการบันทึกเทปโทรทัศน์ รวมทั้งการบันทึกเสียงตามที่กำหนดไว้ในสคริปต์ อาจมีการเดินทางไปถ่ายทำยังสถานที่ต่าง ๆ ทั้งในร่มและกลางแจ้ง จะมีการสัมภาษณ์การจัดฉาก การจัดสถานที่ภายนอกหรือภายในสตูดิโอ โดยในขั้นตอนนี้อาจจะมีการถ่ายทำการแก้ไขหลายครั้งจนกว่าจะเป็นที่พอใจ (Take) นอกจากนั้น อาจจำเป็นต้องเก็บภาพอื่น ๆ เสียงบรรยากาศอื่น ๆ ทิวทัศน์ หรือภาพเฉพาะมุมเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการขยายความ (Insert) เพื่อผู้ชมจะสามารถได้เห็นและเข้าใจในรายละเอียดมากยิ่งขึ้น โดยทั่วไปจะมีการประชุมเตรียมงาน และมอบหมายงานแก่ผู้เชี่ยวชาญที่มีความเชี่ยวชาญในด้านนั้น ๆ ซึ่งก็คือการทำงานของทีมงานเอง

3) ขั้นตอนหลังการผลิต (Post-Production)

การตัดต่อลำดับภาพหรือเป็นขั้นตอนที่ทำการตัดต่อหรือเรียบเรียงภาพและเสียงเข้าไว้ด้วยกัน ตามสคริปต์หรือเนื้อหาของเรื่องนั้น ๆ โดยขั้นตอนนี้จะมีการใส่กราฟิกหรือทำเทคนิคพิเศษภาพ การตกแต่งภาพ การย้อมสีภาพ การเชื่อมต่อภาพและฉากอาจมีการบันทึกเสียงในห้องบันทึกเสียง เช่น ใส่เสียงพูด ซาวนด์ (Sound) บรรยากาศต่าง ๆ เพิ่มเติมเข้าไปด้วย อาจมีการนำดนตรีมาประกอบเรื่องราวเพื่อเพิ่มอารมณ์ในการรับชมยิ่งขึ้น ขั้นตอนนี้ส่วนใหญ่จะดำเนินการอยู่ในห้องตัดต่อแต่มีข้อจำกัดหลายอย่าง เช่น การเพิ่มเทคนิคพิเศษต่าง ๆ ซึ่งต้องใช้เครื่องมืออุปกรณ์ที่ทันสมัยและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น มีเฉพาะช่างเทคนิคที่เกี่ยวข้องและผู้กำกับเท่านั้น (ในบางครั้งลูกค้าสามารถเข้ารับชมหรือมีส่วนร่วมในการผลิต) ระยะเวลาในขั้นตอนนี้นั้นขึ้นอยู่กับระยะเวลาของบทและการบันทึกภาพรวมถึงความยากง่ายและการใส่รายละเอียดต่าง ๆ เพิ่มเติมของงานในแต่ละธีม (Theme) เช่น 3 วัน 7 วัน หรือมากกว่า 15 วันขึ้นไป

ดังนั้น ก่อนที่จะผลิตวิดีโอที่คนผู้ผลิตมีความจำเป็นจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ทั้งด้านการวางแผน การเตรียมการผลิต การใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการผลิต และในส่วนของการประเมินผลการผลิตรายการอีกด้วย เพื่อที่จะสามารถผลิตผลงานออกมาได้ประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุด

โครงการการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการ สถานีวิจัยประมงศรีราชา จังหวัดชลบุรี

การเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการบริเวณอ่าวศรีราชา เป็นอีกหนึ่งงานวิจัยของสถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สามารถนำไปเป็นต้นแบบในการเลี้ยงสัตว์น้ำชนิดหลัก เพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสัตว์น้ำชนิดหลัก คือ ของเสียที่ถูกปล่อยจากกระชังปลาสู่ทะเล อีกทั้งการศึกษาหาเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกร โดยผู้บริหารของคณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีนโยบายทำโครงการการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่สร้างความมั่นคงทางด้านอาหาร การเลี้ยงปลาในกระชังในปัจจุบันมีการเลี้ยงหลายรูปแบบ มีหลายลักษณะ การเลี้ยงแบบกระชังในลักษณะวงกลมหรือทรงกลมเป็นนวัตกรรมเทคโนโลยีที่ต่างประเทศหลาย ๆ ประเทศใช้เลี้ยงกัน

ผลกระทบที่เกิดจากการเลี้ยงสัตว์น้ำในกระชังหรือสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น ของเสียที่ออกจากกระชังเป็นสิ่งที่ขับถ่ายจากตัวปลา อาหารที่เหลือจากการให้ปลา สุดท้ายสิ่งเหล่านี้ถูกล่องลอยไปตามกระแสน้ำหรือตกลงที่พื้นท้องทะเล เกิดการทับถมที่ก้นทะเล บางครั้งบำบัดไม่ทันเพราะธรรมชาติไม่ได้ออกแบบมาเพื่อย่อยสารอินทรีย์ได้ในปริมาณที่จำนวนมาก อาจเกิดการเน่าเสียได้ การเสริมเทคโนโลยีเพื่อลดผลกระทบดังกล่าว เป็นการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสาน โดยมีสัตว์น้ำชนิดต่าง ๆ เป็นการเลี้ยงปลาในกระชัง เนื่องจากพื้นที่บริเวณนี้เป็นพื้นที่ชายฝั่งทะเล เพราะฉะนั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมบ่อยครั้ง โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงของความเค็มในฤดูฝน ดังนั้น ทางสถานีวิจัยประมงศรีราชาจึงเลี้ยงปลากะพงขาวเป็นต้นแบบซึ่งจะพิจารณาการเลือกทดลองการเลี้ยงระบบแบบไหน เลี้ยงอย่างไร

อาหารปลาที่เหลือหรือสิ่งขับถ่ายจากปลา เช่น ขี้ปลา เมือก ตกลงสู่ก้นพื้นทะเล เพราะฉะนั้นต้องหาสัตว์น้ำชนิดหนึ่งหรือสิ่งมีชีวิตที่สามารถกินพวกซาก จึงเลือกเลี้ยงปลิงทะเลซึ่งปลิงทะเลเป็นสัตว์น้ำเศรษฐกิจทำการเลี้ยงได้กระชังเลี้ยงปลา จึงมีความคิดที่ว่าตะกอนที่ถูกปล่อยออกจากกระชัง อาหารที่เหลือหรือเศษซากตะกอน ไม่ได้ตกในกระชังที่เดียวหรือมีตะกอนขนาดเล็กที่ล่องลอยในมวลน้ำก่อนที่จะตกลงพื้นทะเล จะต้องหาวิธีดักตะกอน และเทคโนโลยีเดิมที่ทางสถานีวิจัยประมงศรีราชานำมาใช้ คือ การเลี้ยงหอยแมลงภู่มวลสูงแบบแพ โดยหอยแมลงภู่มิชอบกินอาหารแบบกรองกินพวกเศษอนุภาคของตะกอนขนาดเล็กที่ล่องลอยในมวลน้ำหอยแมลงภู่มิชอบกรองกินได้หมด

จึงเป็นอีกส่วนหนึ่งที่ช่วยกำจัดในเรื่องของเสียหรือของเหลือที่เกิดมาจากการเลี้ยงปลา อีกส่วนหนึ่งหอยแมลงภู่ยังช่วยกินแพลงก์ตอนพืชที่อยู่ในบริเวณกระชังหรือล่องลอยอยู่ในมวลน้ำ

สารอนินทรีย์ที่ละลายอยู่ในน้ำทะเล ทางสถานีวิจัยประมงศรีราชาเลี้ยงสิ่งมีชีวิตอีกตัวหนึ่ง คือ สาหร่ายทะเล เช่น สาหร่ายพวงองุ่น สาหร่ายขนนก พวกนี้ช่วยดูดซับสารอนินทรีย์ที่อยู่ในน้ำทะเล ที่เกิดจากการย่อยสลายเกิดจากวัฏจักรทางธรรมชาติ สุดท้ายเกิดนิวเทรียนท์หรือสารอนินทรีย์ขึ้นมา ซึ่งสารอนินทรีย์คือปุ๋ย สาหร่ายจึงใช้ปุ๋ยในการเจริญเติบโต

ผลสำเร็จหรือเป้าหมายของโครงการวิจัยฯ นอกจากทางสถานีวิจัยประมงศรีราชาได้จำหน่ายปลากะพงขาวที่เลี้ยงในกระชัง ยังได้จำหน่ายหอยแมลงภู่ ปลิงทะเล สาหร่าย ที่เป็นผลผลิตรองจากการเลี้ยงปลากะพงในกระชัง นอกจากนี้ กลุ่มสัตว์น้ำที่ทางสถานีวิจัยประมงศรีราชาเลี้ยงได้ช่วยบำบัดหรือช่วยลดมลภาวะที่เกิดจากการเลี้ยงปลาในกระชัง ทั้งนี้ ในอนาคตข้างหน้า หากโครงการประสบความสำเร็จ ทางสถานีวิจัยประมงศรีราชาจะนำองค์ความรู้ไปถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับเกษตรกรหรือผู้ที่สนใจ และมีการจัดอบรมเรื่องการจัดการในฟาร์ม ก่อให้เกิดประโยชน์กับชุมชน เกษตรกร หรือความมั่นคงทางด้านอาหารของประเทศมากยิ่งขึ้น (กรมประมง, 2566)

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและหลัง (One-group pretest-posttest design) มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง : ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีความสนใจความรู้ผลงานวิจัย สถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ที่มีความสนใจในผลงานวิจัย นักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไป ที่สนใจศึกษาข้อมูลและเยี่ยมชมสถานีวิจัยประมงศรีราชาผ่านเครื่องมือแบบสอบถาม Google form จำนวน 107 คน โดยการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental sampling) ทั้งด้วยวิธีการทางตรง ณ สถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และวิธีทางอ้อมโดยการส่งต่อสื่อและแบบสอบถามผ่านกลุ่มข่าวสารงานวิจัยในช่องทางสื่อสารออนไลน์ทั่วไป

2. ระยะเวลาในการวิจัย ในช่วงวันที่ 1 เมษายน – 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2566 ซึ่งเป็นช่วงเปิดรับบริการปกติของสถานีวิจัยประมงศรีราชา

3. ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัย ได้แก่ ตัวแปรต้น คือ สื่อวีดิทัศน์เรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการเพื่อการเผยแพร่ความรู้ สถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้จากสื่อวีดิทัศน์เรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการเพื่อการเผยแพร่ความรู้ สถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมีดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้จากสื่อวีดิทัศน์เรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการเพื่อการเผยแพร่ความรู้ สถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อวีดิทัศน์เรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการเพื่อการเผยแพร่ความรู้ สถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

4.1 สื่อวีดิทัศน์เรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการเพื่อการเผยแพร่ความรู้ สถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4.2 แบบประเมินคุณภาพสื่อสำหรับผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งพิจารณาจากสถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อวีดิทัศน์ ผู้เชี่ยวชาญด้านนิเทศศาสตร์ ด้านเทคโนโลยีการศึกษา และด้านประชาสัมพันธ์ ด้วยรูปแบบ Google form โดยกำหนดมาตราส่วนสำหรับการประเมินแบบประเมินค่า (Rating scale) เกณฑ์ 5 ระดับ ของ Likert

4.3 แบบทดสอบก่อนและหลังการรับชมสื่อ ประกอบด้วยเนื้อหาสำคัญ 3 ประเด็น ได้แก่ (1) ประเด็นข้อมูลส่วนตัวกลุ่มประชากร ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ สถานะของหน่วยงาน ความรู้จักสถานีวิจัย และแหล่งข้อมูลที่รู้จักสถานีวิจัย (2) ประเด็นคุณภาพสื่อ ประกอบด้วย คุณภาพของภาพ คุณภาพของสี คุณภาพของแสง คุณภาพของเสียง ความละเอียด และความคมชัด (3) ประเด็นด้านความพึงพอใจสื่อประกอบด้วย ความพึงพอใจในภาพ แสง สี และเสียงประกอบ ความพึงพอใจในเนื้อหาและองค์ประกอบสำคัญ

4.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ที่สนใจสื่อ ได้แก่ ความพึงพอใจต่อเทคนิคการผลิต เช่น มุมภาพ การลำดับภาพ การใช้เสียง และความคิดสร้างสรรค์ ฯลฯ

5. การรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ดำเนินการเผยแพร่สื่อผ่านช่องทาง Facebook, YouTube และการถ่ายทอดสดผ่านเว็บไซต์ของสถานีวิทยุประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และดำเนินการเก็บและรวบรวมข้อมูลที่ได้โดยแบบสอบถาม Google form กับกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental sampling) ด้วยความสมัครใจ ทั้งด้วยวิธีการทางตรง ณ สถานีวิทยุประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และวิธีทางอ้อมโดยการส่งต่อสื่อและแบบสอบถามผ่านกลุ่มข่าวสารงานวิจัยในช่องทางสื่อสารออนไลน์ทั่วไป

5.2 วิเคราะห์แบบประเมินคุณภาพสื่อด้วยค่าดัชนีความเที่ยงตรงของข้อคำถาม (Index of consistency: IOC) และวิเคราะห์ผลแบบทดสอบก่อนและหลังการรับชมสื่อและแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ที่สนใจสื่อด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) หรือ M หรือร้อยละของข้อมูล (Percentage) พร้อมส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูล (Standard deviation: SD)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัย

จากการพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการเพื่อการเผยแพร่ความรู้ : กรณีศึกษาสถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัยแบ่งออกตามลำดับ ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงตัวอย่างภาพประกอบในสื่อวีดิทัศน์ด้านการรับรู้เนื้อหาเรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการเพื่อการเผยแพร่ความรู้ : กรณีศึกษาสถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ลำดับ	ภาพที่ 1	ภาพที่ 2	หมายเหตุ
1: ช่วงต้น			ช่วงนำเข้าสู่เนื้อหา : ข้อมูลทั่วไปของสถานี, การกิจและวัตถุประสงค์ของสื่อ

ตารางที่ 1 แสดงตัวอย่างภาพประกอบในสื่อวีดิทัศน์ด้านการรับรู้เนื้อหาเรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการเพื่อการเผยแพร่ความรู้ : กรณีศึกษาสถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ต่อ)

ลำดับ	ภาพที่ 1	ภาพที่ 2	หมายเหตุ
2: ช่วงกลาง			ช่วงเนื้อหาและรายละเอียดสำคัญ : รายละเอียดเชิงโดยสรุป
3: ช่วงท้าย			ช่วงปิดท้าย : สรุป, ขวนเชิญ และให้ที่มาและการติดต่อ

ตอนที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพการพัฒนาสื่อ

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินคุณภาพด้านการรับรู้เนื้อหาของสื่อโดยผู้เชี่ยวชาญมีค่าเฉลี่ยรวม 4.50 อยู่ในระดับดีมาก พิจารณารายข้อ พบว่า การนำเสนอเนื้อหาสอดคล้องกับประเภทวีดิทัศน์ การนำเสนอเนื้อหาของสื่อมีคุณค่า สามารถใช้ประโยชน์และเผยแพร่ได้ การดำเนินเรื่องของสื่อสามารถสื่อสารเข้าใจง่าย หลังชมสื่อแล้วสามารถรับรู้และเข้าใจบริบทของสถานีวิจัยประมงศรีราชามากขึ้น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 4.67 อยู่ในเกณฑ์คุณภาพระดับดีมาก ในส่วนของการนำเสนอเนื้อหาของสื่อมีระยะเวลาที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 4.33 อยู่ในเกณฑ์คุณภาพระดับดี และการนำเสนอเนื้อหาของสื่อมีความแปลกใหม่ มีค่าเฉลี่ย 4.00 อยู่ในเกณฑ์คุณภาพระดับดี

ตารางที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพการพัฒนาสื่อวีดิทัศน์ด้านการรับรู้เนื้อหาเรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการเพื่อการเผยแพร่ความรู้ : กรณีศึกษาสถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รายการประเมิน	M	SD	ระดับคุณภาพ
ด้านการรับรู้เนื้อหา			
1. การนำเสนอเนื้อหาสอดคล้องกับประเภทของสื่อวีดิทัศน์	4.67	0.58	ดีมาก
2. การนำเสนอเนื้อหาของสื่อมีคุณค่า สามารถใช้ประโยชน์และเผยแพร่ได้	4.67	0.58	ดีมาก
3. การดำเนินเรื่องของสื่อสามารถสื่อสารเข้าใจง่าย	4.67	0.58	ดีมาก
4. หลังชมสื่อแล้วสามารถรับรู้และเข้าใจบริบทของสถานีวิจัยประมงศรีราชามากขึ้น	4.67	0.58	ดีมาก
5. การนำเสนอเนื้อหาของสื่อมีระยะเวลาที่เหมาะสม	4.33	0.58	ดี
6. การนำเสนอเนื้อหาของสื่อมีความแปลกใหม่	4.00	0.00	ดี
ค่าเฉลี่ยรวม	4.50	0.24	ดีมาก

นอกจากนั้นยังพบว่า ผลการประเมินคุณภาพการพัฒนาสื่อโดยผู้เชี่ยวชาญ มีค่าเฉลี่ยรวม 4.57 อยู่ในเกณฑ์คุณภาพระดับดีมาก โดยพิจารณาจากข้อ พบว่า มุมภาพมีความสวยงามน่าสนใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 5.00 อยู่ในเกณฑ์คุณภาพระดับดีมาก รองลงมา คือ ภาพสื่อความหมายเข้าใจง่าย การเกลี่ยสีและแสงสอดคล้องในโทนเดียวกัน การใช้เสียงประกอบเหมาะสมกับการนำเสนอ พิธีกรมีความเหมาะสมกับบทบาท มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 4.67 อยู่ในเกณฑ์คุณภาพระดับดีมาก รองลงมา คือ การลำดับภาพเหมาะสมกับเนื้อหา มีค่าเฉลี่ย คือ 4.33 อยู่ในเกณฑ์คุณภาพระดับดี และรูปแบบตัวอักษรเหมาะสมกับการนำเสนอ มีค่าเฉลี่ย 4.00 อยู่ในเกณฑ์คุณภาพระดับดี ผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการประเมินคุณภาพการพัฒนาสื่อวีดิทัศน์ด้านเทคนิคการผลิตเรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการเพื่อการเผยแพร่ความรู้ : กรณีศึกษาสถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รายการประเมิน	M	SD	ระดับคุณภาพ
ด้านเทคนิคการผลิต			
1. มุมภาพมีความสวยงามน่าสนใจ	5.00	0.00	ดีมาก
2. ภาพสื่อความหมายเข้าใจง่าย	4.67	0.58	ดีมาก
3. การเกลี่ยสีและแสงสอดคล้องในโทนเดียวกัน	4.67	0.58	ดีมาก
4. การใช้เสียงประกอบเหมาะสมกับการนำเสนอ	4.67	0.58	ดีมาก
5. พิธีกรมีความเหมาะสมกับบทบาท	4.67	0.58	ดีมาก
6. การลำดับภาพเหมาะสมกับเนื้อหา	4.33	0.58	ดี
7. รูปแบบตัวอักษรเหมาะสมกับการนำเสนอ	4.00	0.00	ดี
ค่าเฉลี่ยรวม	4.57	0.28	ดีมาก

ตอนที่ 2 ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจที่มีต่อสื่อ

ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจเป็นการเปรียบเทียบคะแนนก่อนรับชมและคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ด้วยการรับชมสื่อวีดิทัศน์เรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการเพื่อการเผยแพร่ความรู้ สถานีวิจัยประมงศรีราชาโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยผลพบว่า คะแนนความรู้ความเข้าใจเรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการเพื่อการเผยแพร่ความรู้ สถานีวิจัยประมงศรีราชา จากการทำแบบทดสอบก่อนและหลังการรับชม จากแบบทดสอบชุดเดียวกัน จำนวน 20 คะแนนที่ผ่านการประเมินค่าความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว จากผลการทดสอบ พบว่า หลังการรับชม กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงขึ้นกว่าก่อนรับชมสื่อโดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการรับชม $M = 17.78$ และค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนรับชมสื่อวีดิทัศน์ $M = 10.90$ และยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการรับชมสื่อจากการทดสอบหลังการรับชมสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนการรับชมสื่อวีดิทัศน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ผลดังแสดงในตารางที่ 4 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ผลคะแนนความรู้ความเข้าใจของผู้รับชมสื่อวีดิทัศน์เรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการเพื่อการเผยแพร่ความรู้ : กรณีศึกษาสถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คะแนนทดสอบ	M	SD	t	Sig.
ทดสอบก่อนรับชมสื่อ (Pre-test) (20 คะแนน)	10.90	3.25	-10.595	0.000*
ทดสอบหลังรับชมสื่อ (Post-test) (20 คะแนน)	17.78	1.51		

*หมายเหตุ ผู้ประเมินจำนวน 20 คน และมีระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

ตอนที่ 3 ผลการประเมินประสิทธิผลของการรับชมสื่อ

จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการรับชมสื่อวีดิทัศน์คะแนนเต็ม 20 คะแนน ผลรวมคะแนนของการทดสอบก่อนการรับชมเท่ากับ 194 คะแนน ผลรวมคะแนนของการทดสอบหลังการรับชมสื่อวีดิทัศน์เท่ากับ 400 คะแนน เมื่อคำนวณโดยใช้สูตรดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ได้เท่ากับ 0.5954 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างที่รับชมสื่อมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาแนวทางการการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการ เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 59.5 ผลแสดงดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) การรับชมสื่อวีดิทัศน์เรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการเพื่อการเผยแพร่ความรู้ : กรณีศึกษาสถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จำนวนคนทำ ข้อสอบ	คะแนนเต็ม	ผลคะแนน		ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.)
		ทดสอบก่อนรับชม	ทดสอบหลังรับชม	
30	540	194	400	0.5954

ตอนที่ 4 ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อสื่อ

การประเมินความพึงพอใจเก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตัวเองจากกลุ่มผู้รับชมสื่อวีดิทัศน์ผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ ที่เผยแพร่ ทั้งสิ้น 107 คน ผู้วิจัยได้นำคำตอบที่ได้มาประมวลผลทางสถิติ โดยผลการสำรวจความพึงพอใจที่มีต่อสื่อวีดิทัศน์ของผู้ที่สนใจผลงานวิจัยการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการ สถานีวิจัยประมงศรีราชา ปรากฏข้อมูล ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างผู้ที่มีความสนใจในงานวิจัยด้านการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการพึงพอใจต่อสื่อวีดิทัศน์เรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการเพื่อการเผยแพร่ความรู้ : กรณีศึกษาสถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สามารถแบ่งออกเป็นเพศชายมากที่สุด (ร้อยละ 52.30) รองลงมาเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 47.70) โดยส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่มีอายุเฉลี่ย 21-30 ปี (ร้อยละ 44.90) รองลงมา คือ ช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี (ร้อยละ 21.50) และช่วงอายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 18.70) และพบว่า จำนวนน้อยที่สุดอยู่ในช่วงอายุ 41 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 15.00) ทั้งนี้ สอดคล้องกับประเด็นด้านระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 45.80) รองลงมา คือ ปริญญาโท (ร้อยละ 23.40) และระดับมัธยมศึกษา ปวช. หรือ ปวส. (ร้อยละ 18.70) โดยส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นนิสิต/นักศึกษา (ร้อยละ 44.90) รองลงมา คือ กลุ่มอาจารย์และนักวิจัย (ร้อยละ 17.80) นอกจากนั้นยังมีกลุ่มนักเรียน ประชาชนทั่วไป และกลุ่มชาวประมงและเกษตรกร ขณะนี้เมื่อพิจารณาตามสถานะของหน่วยงานจะพบว่าส่วนใหญ่เป็นบุคลากรภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 73.80) รองลงมา คือ องค์กรอิสระ (ร้อยละ 13.10) และภาคเอกชน (ร้อยละ 12.10) ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่รู้จักสถานีวิจัยประมง

ศรียาหมาก่อนมากถึงร้อยละ 61.70 โดยกลุ่มประชากรให้ข้อมูลว่ารู้จักจากช่องทางเฟซบุ๊ก (ร้อยละ 74.60) เป็นส่วนใหญ่ ตามด้วยยูทูบ (ร้อยละ 40.80) นอกจากนี้เป็นช่องทางอื่น ๆ เช่น เว็บไซต์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เว็บไซต์สถาบันวิจัยและพัฒนาแห่ง มก. เว็บไซต์สถานีวิจัยประมงศรีราชา และกลุ่มสื่ออื่น ๆ ตามลำดับ ผลแสดงดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงความถี่ค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ผู้รับชมสื่อวีดิทัศน์เรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการเพื่อการเผยแพร่ความรู้: ภาควิชาการศึกษานานาชาติประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หัวข้อ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. จำแนกตามเพศ		
1.1 ชาย	56	52.30
1.2 หญิง	51	47.70
2. จำแนกตามอายุ		
2.1 ต่ำกว่า 20 ปี	23	21.50
2.2 21-30 ปี	48	44.90
2.3 31-40 ปี	20	18.70
2.4 41 ปีขึ้นไป	16	15.00
3. จำแนกตามระดับการศึกษา		
3.1 ประถมศึกษา	4	3.70
3.2 มัธยมศึกษา, ปวช. หรือ ปวส.	20	18.70
3.3 ปริญญาตรี	49	45.80
3.4 ปริญญาโท	25	23.40
3.5 ปริญญาเอก	9	8.40
4. จำแนกตามอาชีพ		
4.1 นิสิต/นักศึกษา	48	44.90
4.2 อาจารย์/นักวิจัย	19	17.80
4.3 นักเรียน	15	14.00
4.4 อาชีพอื่น ๆ	15	14.00
4.5 ชาวประมง/เกษตรกร	10	9.30
5. จำแนกตามสถานะของหน่วยงาน		
5.1 ภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ	79	73.80
5.2 ภาคเอกชน	13	12.10
5.3 องค์กรอิสระ	14	13.10
5.4 อื่น ๆ	1	0.90
6. จำแนกตามความรู้จักสถานีวิจัยประมงศรีราชา		
6.1 รู้จัก	66	61.70
6.2 ไม่รู้จัก	41	38.30

ตารางที่ 6 แสดงความถี่ค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ผู้รับชมสื่อวีดิทัศน์เรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการเพื่อการเผยแพร่ความรู้: กรณีศึกษาสถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ต่อ)

หัวข้อ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
7. จำแนกจากแหล่งข้อมูลที่รู้จักสถานีวิจัยประมงศรีราชา		
7.1 โทรทัศน์	3	4.20
7.2 วิทยุ	0	0
7.3 เฟซบุ๊ก	53	74.60
7.4 ยูทูบ	29	40.80
7.5 เว็บไซต์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	22	31.00
7.6 เว็บไซต์สถาบันวิจัยและพัฒนาแห่ง มก.	18	25.40
7.7 เว็บไซต์สถานีวิจัยประมงศรีราชา	15	21.10
7.8 แผ่นพับ	1	1.40
7.9 อื่น ๆ	1	1.40

ตารางที่ 7 แสดงผลการสำรวจความพึงพอใจที่มีต่อสื่อวีดิทัศน์ของผู้ที่สนใจผลงานวิจัยการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการ สถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งพบว่ามีค่าเฉลี่ยรวม 4.22 แสดงถึงความพึงพอใจในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้ประเมินพึงพอใจในด้านสื่อที่พัฒนาขึ้นมีประโยชน์ต่อการศึกษามากที่สุด ($M = 4.42$) รองลงมา คือ สื่อมีภาพที่สามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ง่าย ($M = 4.31$) ตามด้วย สื่อมีรูปภาพที่สวยงามและน่าสนใจ ($M = 4.25$) พิธีกรมีความเหมาะสมกับบทบาท ($M = 4.25$) การลำดับภาพเหมาะสมกับเนื้อหา ($M = 4.21$) สื่อที่พัฒนาขึ้นมีความคิดสร้างสรรค์ ($M = 4.13$) และสุดท้าย คือ การใช้เสียงประกอบเหมาะสมกับการนำเสนอของสื่อ ($M = 4.12$) ซึ่งทุกรายการแสดงถึงระดับความพึงพอใจมาก

ตารางที่ 7 ผลของการประเมินด้านเทคนิคการผลิตสื่อ ของกลุ่มตัวอย่างผู้รับชมสื่อวีดิทัศน์เรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการเพื่อการเผยแพร่ความรู้ : กรณีศึกษาสถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รายการประเมิน	M	SD	ความพึงพอใจ
ด้านเทคนิคการผลิต			
1. มุมภาพมีความสวยงามน่าสนใจ	4.25	0.52	มาก
2. การลำดับภาพเหมาะสมกับเนื้อหา	4.21	0.47	มาก
3. ภาพสื่อความหมายเข้าใจง่าย	4.31	0.50	มาก
4. พิธีกรมีความเหมาะสมกับบทบาท	4.25	0.55	มาก
5. ใช้เสียงประกอบเหมาะสมกับการนำเสนอ	4.12	0.45	มาก
6. ความคิดสร้างสรรค์ของสื่อ	4.13	0.52	มาก
7. สื่อมีประโยชน์ต่อการศึกษา	4.42	0.51	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.22	0.51	มาก

นอกจากนั้น ผลการสำรวจความพึงพอใจที่มีต่อสื่อ ยังพบว่า ผลประเมินด้านการรับรู้เนื้อหาและด้านเทคนิคการผลิตจากกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยรวม 4.20 ซึ่งหมายถึงมีความพึงพอใจในระดับมาก โดยสามารถจำแนกเป็นด้านการรับรู้เนื้อหาและด้านเทคนิคการผลิตมีระดับความพึงพอใจมากเช่นกัน (มีค่าเฉลี่ย 4.21 และ 4.12 ตามลำดับ) ผลแสดงดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ผลของการประเมินด้านภาพรวมการผลิตสื่อ ของกลุ่มตัวอย่างผู้รับชมสื่อวีดิทัศน์เรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำ
แบบผสมผสานเชิงบูรณาการเพื่อการเผยแพร่ความรู้ : กรณีศึกษาสถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รายการประเมิน	<i>M</i>	<i>SD</i>	ความพึงพอใจ
ด้านภาพรวม			
1. ด้านการรับรู้เนื้อหา	4.21	0.54	มาก
2. ด้านเทคนิคการผลิต	4.12	0.56	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.20	0.55	มาก

อภิปรายผล

ข้อวิจารณ์งานวิจัยการพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการเพื่อการเผยแพร่
ความรู้ : กรณีศึกษาสถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1. ผลการประเมินคุณภาพด้านการรับรู้เนื้อหาของสื่อเป็นไปตามเกณฑ์ที่ได้กำหนด หมายความว่าสื่อสามารถให้ข้อมูลและถ่ายทอดอันจะนำไปสู่การใช้ประโยชน์ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือการประกอบการเรียนรู้ และการวิจัยสำหรับกลุ่มเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังอาจมีประโยชน์ในการประชาสัมพันธ์ต่อประชาชนทั่วไป และผู้ที่สนใจและช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวในอนาคตได้ (รุ่งทิwa เสาร์สิงห์, ภคพงษ์ แก่นไม้อ่อน, และเตชินท์ แซ่เตีย, 2565)

รวมถึงมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอย่างครบถ้วนและรัดกุม กล่าวคือ สื่อได้รับการประเมินและ การตรวจสอบคุณภาพสื่อจากผู้เชี่ยวชาญหลายด้านที่เกี่ยวข้อง อาทิ ด้านเทคโนโลยีการศึกษา ด้านนิเทศศาสตร์ ด้าน การประชาสัมพันธ์ และด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัย และมีผลคุณภาพด้านการรับรู้เนื้อหาของสื่ออยู่ในระดับดีมากมี ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.50 ดังนั้น สื่อวีดิทัศน์เรื่องนี้จึงมีคุณภาพเพียงพอและเหมาะสมต่อการนำไปเผยแพร่ และ ถ่ายทอดองค์ความรู้และศาสตร์การวิจัยทางทะเลแก่ผู้ที่สนใจได้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการรับชมสื่อมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงขึ้นกว่าก่อนการรับชมสื่อวีดิทัศน์ รวมถึงคะแนนความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของสื่อเป็นไปอย่างเหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงขึ้นกว่าก่อนการรับชมสื่ออย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้ เนื่องมาจากผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาสื่อวีดิทัศน์ควบคู่ไปกับการลำดับเนื้อหาการเรียนรู้สำหรับผู้สนใจ ผลงานวิจัยจากสถานีวิทยุศรียราขาอย่างเป็นลำดับ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของรุ่งทิwa เสาร์สิงห์ และคณะ (2565) ซึ่งเป็นผลให้ผู้สนใจในเรื่องของการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการสามารถเข้ามาทำการศึกษาเนื้อหาความรู้จากสื่อวีดิทัศน์ที่ได้เผยแพร่ออกไปแล้ว มีการนำคุณลักษณะต่าง ๆ ของการสื่อสารที่มีอยู่ในระบบอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อวีดิทัศน์ โดยการถ่ายทอดความรู้ผ่านโซเชียลเน็ตเวิร์ก โดยเป็นการนำเอาเทคโนโลยีมัลติมีเดียมาใช้งาน เช่น ภาพ เสียง หรือภาพเคลื่อนไหวได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

3. จากการสำรวจความพึงพอใจที่มีต่อสื่อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในการรับชมและเห็นคุณค่าของสื่อ โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 4.22 มีระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามในระดับมาก โดยข้อความคำถามด้านประโยชน์ของสื่อต่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 4.42 ภาพในสื่อที่มีความหมายเข้าใจง่าย มีรูปภาพที่สวยงาม น่าสนใจ พิธีกรมีความเหมาะสมกับบทบาท การลำดับภาพเหมาะสมกับเนื้อหา ความคิดสร้างสรรค์ของสื่อ และใช้เสียงประกอบเหมาะสมกับการนำเสนอ ตามลำดับ จึงกล่าวได้ว่า สื่อที่ผู้วิจัยผลิตขึ้นนี้มีระดับความพึงพอใจของกลุ่มประชากรต่อสื่อในระดับมาก และจากการที่ได้สำรวจพฤติกรรมการรับชมสื่อของนิสิต นักศึกษา ประชาชนทั่วไป และผู้ที่สนใจที่ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ พบว่า มีความพึงพอใจและมีความสนใจต่อตัวสื่อเป็นอย่างมากซึ่งเป็นไปตามอุทัยพรรณ สุดใจ (2545) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกรัก ชอบ ยินดีเต็มใจ หรือมีเจตคติที่ดีของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความพอใจจะเกิดเมื่อได้รับการตอบสนอง ความต้องการ ทั้งด้านวัตถุและจิตใจ ความพึงพอใจเป็นเรื่องเกี่ยวกับอารมณ์ ความรู้สึก และทัศนคติของบุคคล อันเนื่องมาจากสิ่งเร้าและสิ่งจูงใจ โดยอาจเป็นไปในเชิงประเมินค่าว่าความรู้สึกหรือทัศนคติต่อสิ่งเหล่านั้นเป็นไปในทางลบหรือบวก

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์

สื่อวีดิทัศน์เรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบผสมผสานเชิงบูรณาการเพื่อการเผยแพร่ความรู้ : กรณีศึกษาสถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จึงเหมาะแก่การนำไปใช้เพื่อการถ่ายทอด เผยแพร่ ให้ข้อมูล และนำไปสู่การใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษา การเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือประกอบการเรียนรู้และการวิจัยสำหรับกลุ่มเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนั้น ยังมีประโยชน์ในการประชาสัมพันธ์ต่อประชาชนทั่วไปและผู้ที่เกี่ยวข้องและช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเลในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ทำให้เห็นว่าสื่อวีดิทัศน์เป็นสื่อที่มีความเหมาะสมในการเผยแพร่ความรู้ของสถานีวิจัยประมงศรีราชา คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดังนั้น หน่วยงานที่มีพันธกิจด้านการวิจัยสามารถประยุกต์ใช้วิธีการพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เพื่อเผยแพร่ความรู้ซึ่งจะทำให้ข้อมูล ผลการวิจัย หรือองค์ความรู้ที่มีประโยชน์ของหน่วยงานสามารถสื่อสารไปสู่สาธารณะได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

การวิจัยในอนาคตอาจพัฒนาและเปรียบเทียบประสิทธิภาพของสื่อวีดิทัศน์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น วีดิทัศน์แบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive video) หรือวีดิทัศน์ 360 องศา เพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมในการเผยแพร่ความรู้ และการบูรณาการสื่อวีดิทัศน์กับเทคโนโลยีอื่น ๆ เช่น แอปพลิเคชันหรือแพลตฟอร์มการประชาสัมพันธ์ออนไลน์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ตลอดจนความรู้และกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงาน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมประมง. (2566, 12 เมษายน). สถิติข้อมูล. https://www4.fisheries.go.th/dof/service_item/5/0/13/0/6.
 กิตติธัช ศรีฟ้า, ดลพร ศรีฟ้า, ญัฐวดี สิงห์หนองสง, และเจตน์จันทร์ เกิดสุข. (2563). การสร้างสรรค์ภาพยนตร์สารคดีรูปแบบความเป็นจริงเสมือนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวใต้ทะเลไทย กรณีศึกษา : แหล่งเรือจมเพชรบุรี เบรเมน. วารสารนิเทศสยามปริทัศน์, 19(2), 192-203.

- จิตรกร ผดุง, สนิษกรณ์ วัฒนจินดา, และมนต์ชัย น้อยคำสิน. (2563). การศึกษากระบวนการผลิตสื่อวีดิทัศน์เพื่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวผ่านรหัสคิวอาร์เรื่อง “เขื่อนวชิราลงกรณ์”. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี*, 2(1), 21-32.
- ณัฐศรัณย์ ทฤษฎีคุณ, ณัฐพร โกศัยกานนท์, สมภาศ สุขชนะ, และธีรวัฒน์ รัตนประภาเมธีรัฐ. (2566). การผลิตสื่อวีดิทัศน์เพื่อนำเสนอกระบวนการวิศวกรรมสังคมกรณีพื้นที่ ตำบลพลับพลาไชย อำเภอกู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสารคนตรีบ้านสมเด็จเจ้า*, 5(2), 145-160.
- รุ่งทิพา เสาร์สิงห์, ภคพงษ์ แก่นไม้อ่อน, และเตชินท์ แซ่เตีย. (2565). การผลิตสื่อวีดิทัศน์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เรื่อง “ศูนย์การเรียนรู้ป่าชายเลนบางขุนเทียน”. *วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช*, 2(1), 81-87.
- อุทัยพรรณ สดใจ. (2545). *ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการให้บริการขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย จังหวัดชลบุรี* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.